

HE 108/2026 vp: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi metsästyslain sekä rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

On kiistatonta...

- Että valkoposkihanhien ja muiden hanhien esiintyminen on Suomessa **voimistunut ja tulee edelleen voimistumaan ja laajenemaan**, ja että ne **aiheuttavat merkittäviä taloudellisia vahinkoja** erityisesti Itä-Suomen karjatalousalueilla,
- Että merimetso on 2000-luvulla runsastunut Suomessa huomattavasti (mutta kanta on edellisen 10 vuoden aikana vakiintunut), ja että ne **voivat aiheuttaa vakavia taloudellisia vahinkoja avorysäkalastukselle**.
- Että valkoposkihanhi ja merimetso ovat **elinvoimaisia** ja kestävät sen, että yksilöitä tapetaan
- Että **EU-lainsäädäntö asettaa rajoituksia ja reunaehtoja** kaikkien lintulajien tappamiselle vakavien vahinkojen estämiseksi

Tiedolla vai tunteella?

- Ovatko asiat ovat niin kuin niiden sanotaan olevan?
- Valtio rahoittanut tutkimusta merimetson vaikutuksista ja hanhien hallinnasta
 - [Hanhipellot ihmisten ja hanhien välisen ristiriidan lievittäjänä](#) (Luonnonvarakeskus)
 - [Merimetson ja harmaahaikaran suorat kalatalousvahingot](#) (Luonnonvarakeskus, Turun Yliopisto, Yrkehögskolan NOVIA)
- **Tutkimuksen tekijöitä tärkeä kuulla lakimuutoksen päätöksenteossa**

Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 12/2024

Hanhipellot ihmisten ja hanhien välisen ristiriidan lievittäjänä

Jukka Forsman, Mikko Jokinen, Juha Heikkinen, Juha Hiedanpää, Artti Juutinen, Toni Laaksonen, Marika Laurila, Xing Liu, Markus Piha, Jani Pellikka, Matti Salo, Tuomas Seimola, Martin Seltsmann, Ron Store ja Anna-Kaisa Yitälä

Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 56/2024

Merimetson ja harmaahaikaran suorat kalatalousvahingot

Määrän ja laadun arviointi Suomen merialueilla

Mats Westerholm, Susanna Airaksinen, Valtteri Arvola, Patrik Byholm, Camilla Ekblad, Ruben Hopkirk, Veijo Jormalainen, Markus Kankainen, Toni Laaksonen, Roope Lehmönen, Aihani Lehmuskallio, Pia Lindberg, Andreas Lindén, Meri Lindqvist, Noora Mäntänen, Jari Niikko, Mikko Olin, Antti Oksanen, Markus Piha, Jonna Pohjanen, Tuomas Seimola, Kristina Sevel ja Matilda Tiltinen

Lintudirektiivin reunaehdot

- Poikkeuksia tappamiseksi voi myöntää
 - **Vakavien** vahinkojen estämiseksi
 - Mikäli **ei ole muuta ratkaisua** vakavien vahinkojen estämiseksi
 - Tappaminen on viimeinen keino
 - yleispoikkeukset sallittu, kun on varmuus, että ehdot täyttyvät aina (esim. lentoturvallisuus)
 - Lintudirektiivi ei ole muuttunut
 - Komissio on julkaissut uuden ohjeen 31.3.2026 (ohje ei muuta tilannetta)
- Korkein hallinto-oikeus on tehnyt ratkaisuja, joissa lintudirektiiviä pohdittu
 - **KHO:ta tärkeä kuulla lakimuutoksesta**

Valkoposkihanhi

- Valkoposkihanhesta tehtäisiin **Suomen heikoimmin suojeltu lintulaji!**
- Valkoposken **5** yksilön raja on älytön (**vakava vahinko**)
- Ei vaatimuksia ensin muille toimenpiteille, kuten karkoittimille
- Kontrollioimaton tappaminen **lisää** hanhien liikkumista, **energiantarvetta** ja viipymää => **vahingot kasvavat**
- Kevät- ja kesäaikainen ampuminen aiheuttaisi **vahinkoa kymmenille muille lintulajeille** niiden vuodenvieron herkimpään aikaan
 - Lakiesityksessä mainitut merikotka ja kalasääski ovat kuriositeetteja
- Yleispoikkeus olisi mahdollista rajata suuriin hanhimääriin syysviljapelloilla syysaikaan.

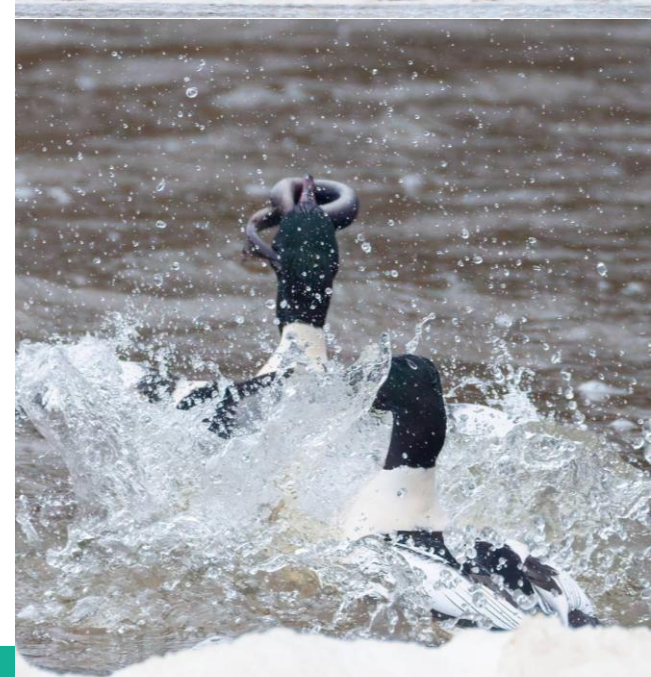
Merimetso

- Merimetsolla raja on **1 yksilö (vakava vahinko!)**
- Laki sallisi vapaan tappamisen, kunhan ensin laittaisi pyydyksen (vaikka katiskan) veteen
 - Yleispoikkeuksen voisi rajata ammattikalastajille avorysiin

Oikeusvaltion heikennykset

- Ristiriidat lintudirektiivin kanssa
 - Vrt. Malta
- Yleispoikkeus (ei poikkeuslupia)
 - Mahdollisuus vaikuttaa omaa ympäristöä koskeviin päätöksiin heikkenee (perustuslaki 20 §, Århusin sopimus 9 artikla)
 - Mahdollisuus kommentoida lakiesitystä on eri asia, kuin mahdollisuus hakea muutosta omaan ympäristöön kohdistuvaan lupaan.
- Konfliktia kärjistetään ja viime vuosina tehtyä yhteistyötä hanhien ohjaamisessa rikotaan.

Ratkaisu

- Poikkeuslupakäytännön tehostaminen
 - Mallia Tanskasta, missä hallintatoimet yleisesti hyväksytyjä
- Tutkittuun tietoon perustuva yhteistyöhön perustuva malli
 - Hanhien ohjaaminen
 - Hanhipeltoja, maisematason suunnittelua
- EU-tason hallintasuunnitelmien edistämistä (komission uuden lintudirektiiviohjeen mukaisesti)

Kiitos

